

Rigsarkivet

Forskningsårsberetning

for 2022

Årsberetning for 2022	3
Rigsarkivets forskningsstrategi og forskningsplan 2023-25	6
Forskningen i 2022 – en præsentation	11
Forskningsprojekter og -miljø	15
Forskningsformidling	19
Rigsarkivets forskere i tal	22
Løbende forskningsprojekter 2023	27
Forskning i Rigsarkivet – bibliografi 2022	33
Rigsarkivets forskningskoordinationsgruppe	39
Rigsarkivets rådgivende forskningsudvalg	39

Redaktion: Hans Schultz Hansen

Årsberetning for 2022

Rigsarkivets forskning fik nye rammer i 2022

I foråret blev der vedtaget en ny forskningsstrategi 2022-25 og kort før jul en ny treårig forskningsplan 2023-25. Begge dokumenter præsenteres nærmere s. 5ff. I forbindelse med planlægningen blev der holdt forskermøde den 20. juni og den 8. september.

Som led i en ny governance for forskningen, der bringer cheferne for Rigsarkivets enheder stærkere på banen i ledelsen af forskningen, blev der nedsat en ny forskningskoordineringsgruppe under Ledelsessekretariatet med dettes chef Martin Bork som formand og forskningslederen som sekretær. Øvrige medlemmer er enhedschefer med forskere ansat under sig samt en forskerrepræsentant fra disse enheder.

Gruppen holdt fem møder. De har især drejet sig om den nye forskningsplan, men det har også behandlet emner som forskernes vilkår for deltagelse i konferencer og for at få sprogasket afhandlinger, forskernes forhold til pressen, forskningstidens tilrettelæggelse m.m.

Ph.d. stipendiater i Rigsarkivet

Rigsarkivet huser siden 1. januar Annemarie Borregaard som ph.d. stipendiat under ordningen med forskeruddannelse uden for universiteterne. Hendes projekt handler om "Særforsorg eller sær forsorg? Den danske åndssvageforsorg 1929-80". Hun er indskrevet ved Syddansk Universitet.

Ph.d. staben blev yderligere udvidet, idet Rigsarkivet havde dobbelt held ved uddelingen af DFF-stipendier til forskeruddannelse uden for universiteterne. Således opnåede Amalie Olga Lyngsted et stipendium med projektet "Jeg står ene i verden uden far og mor – en undersøgelse af betydningen af relationer for børn og unge anbragt i N. Bangs Virksomhed i perioden 1897-1922", mens Line Hjorth-Moritzsen fik et stipendium med emnet "Mapping female work in nineteenth century Denmark".

Begge de nye stipendiater er indskrevet ved SAXO-Instituttet ved Københavns Universitet. Hjorth-Moritzen indgår tillige i Link Lives-projektet, hvortil Mads Linnet Perner i forvejen er knyttet som stipendiat. Dermed er antallet af stipendiater oppe på fire, som alle er tilknyttet enheden for Dataformidling. For at støtte stipendiaterne er der indført månedlige Skype-møder mellem stipendiatgruppen og forskningslederen.

Modning af arkivvidenskab som forskningsfelt

Kulturministeriets forskningspulje gav tilskud til modning af forskningsprojektet *The Future of Records and Archives in a Digital Age* med Christian Larsen fra Indsamlingsenheden som tovholder i et samarbejde med Aalborg Universitet.

Der er også indledt et samarbejde med Aalborg Universitet i et prioriteret projekt om arkivvidenskab som kommende forskningsområde i Rigsarkivet, idet adjunkt Marianne Sletten Paasch indgår i den nedsatte arbejdsgruppe sammen med Christian Larsen, Steen Andersen og forskningslederen. Der blev i 2022 holdt et digitalt møde og et fysisk møde. Arbejdet er fortsat ind i 2023.

Ny seniorforsker i Indsamlingsenheden

Der var tre seniorforskerkvalificerede ansøgere til en ledig seniorforskerstilling i Indsamlingsenheden. Thomas Clausen blev ansat.

Publikationer

2022 var et produktivt år med mange publikationer. I alt blev det til 19 fagfællebedømte forskningspublikationer og 7 uden bedømmelse samt 16 formidlingspublikationer og 1 udredning.

De 19 fagfællebedømte publikationer giver et gennemsnit på 1,0 pr. forsker, hvilket akkurat er kravet. Tyge Krogh udgav bogen *Den skarpe eksamination. Tortur i Danmark – og dens ofre*, mens Jørgen Mikkelsen og Kenn Tarbensen publicerede *Arkivgutterne fortæller. 50 udvalgte historier fra Rigsarkivet*. Mette Seidelin fik udsendt sin bog *Husspektakler og vold mod kvinder 1945-1970*.

Rainer Hering og Hans Schultz Hansen stod for udgivelsen af antologien *Følgerne af Slesvigs deling/Die Folgen der Teilung Schleswigs 1920* med bidrag af danske og tyske forskere, heraf to fra Landesarchiv Schleswig-Holstein og to fra Rigsarkivet Aabenraa.

I anledning af Historisk Samfund for Sønderjyllands 100 års jubilæum udgav foreningen Carsten Porskrog Rasmussen og Hans Schultz Hansen: *Sønderjylland – en særlig historie* og Lars N. Henningsen og Hans Schultz Hansen: *Sans for sønderjysk historie. Historisk Samfund for Sønderjylland gennem 100 år*. Disse publikationer præsenteres nærmere neden for s. 10ff.

Dansk Historikerdag

Rigsarkivets forskere var aktive ved Dansk Historikerdag i Odense den 19. maj. Tre forskere var organisatorer af sessioner:

- Jørgen Mikkelsen (Danske byers historie mellem Reformationen og Grundloven)
- Hans Schultz Hansen (Region – nation – identitet. Historier fra region Sønderjylland-Slesvig i 19.-21. århundrede)
- Tyge Krogh (Retsstat eller politistat? Retssikkerhed i Danmark mellem Struensee og retsreformen i 1919).

Forskerpartnerskaber

Rigsarkivet deltog i 2022 i seks forskerpartnerskaber.

I Link Lives-projektet er samarbejdspartnerne Københavns Universitets Saxo Institut, Novo Nordisk Center for Protein Researcher og Navnafdelingen samt Københavns Stadsarkiv. Fra Rigsarkivet medvirker:

- Forskningslektor Barbara Revuelta-Eugercios som projektleder
- Seniorforsker Asbjørn Romvig Thomsen
- Data scientist, ph.d. Nicolai Rask Mathiesen
- Ph.d. Olivia Robinson
- Ph.d.-stipendiater Mads Linnet Perner og Line Hjorth-Moritzsen.

Projektet, der er finansieret af Innovationsfonden og Carlsbergfondet, blev indledt i 2019 og afsluttes i september 2024.

Samarbejdsprojektet "Følgerne af Slesvigs deling/Die Folgen der Teilung Schleswigs 1920" mellem Landesarchiv Schleswig-Holstein og Rigsarkivet Aabenraa fortsætter efter førnævnte bogudgivelse 2023/24 med forskningsbidrag fra Aabenraa om arkivhistorie og historisk retfærdighed.

Rigsarkivet er fortsat associeret med Center for Digital Historie ved Aarhus Universitet.

Multigenerationsregisteret har til formål at etablere familierelationer for alle danskere i det 20. århundrede. Det er finansieret af Novo Nordisk Fonden. Chefkonsulent Jeppe Klok Due fra Rigsarkivet leder projektet. Københavns Universitets Datalogiske Institut og Center for Registerforskning ved Aarhus Universitet er partnere.

Den historiske udredning vedrørende børn, unge og voksne, der som følge af en anbringelse i sær- og åndssvageforsorgens institutioner i perioden 1933-1980 kan have været udsat for svigt og overgreb, blev afsluttet med en rapport i 2022. Fra Rigsarkivet medvirkede seniorforsker Mette Seidelin. Projektet er forankret i Danmarks Forsorgsmuseum og Center for Velfærdsstudier, Syddansk Universitet.

Endelig er der indledt et samarbejde med Aalborg Universitet og Aalborg Stadsarkiv om at projektmodne et større forskningsprojekt "The Future of Records and Archives in a Digital Age", der skal belyse, hvordan man sammentænker god forvaltningsskik, god arkivpraksis og teknologiske muligheder til værdi for borgere og samfund.

Projektmodningen ledes af en styregruppe med seniorforsker Christian Larsen, Rigsarkivet, som forperson. Projektmodningen skal resultere i en ansøgning til Danmarks Fri Forskningsråd eller Innovationsfonden om et større forskningsprojekt.

Aabenraa, april 2023

Hans Schultz Hansen
Forskningsleder, dr.phil.

Rigsarkivets forskningsstrategi og forskningsplan 2023-25

Forskningsstrategien for årene 2022-25 blev færdigskrevet i begyndelsen af 2022 og godkendt af det rådgivende forskningsudvalg den 21. april. Udgangspunktet for den nye strategi var, at Rigsarkivets forskning og forskningsbaserede aktiviteter ligesom den øvrige opgaveløsning i Rigsarkivet skal bidrage til at realisere Rigsarkivets overordnede forretningsstrategi – Strategi 2025.

Strategien fik to søjler: at forskningen skal skabe værdi for samfundet og at forskningen skal skabe værdi for Rigsarkivet. Under hver søjle blev der formuleret tre indsatsområder.

Forskningen skal skabe værdi for samfundet

Derfor skal vi:

- Demonstrere samlingernes potentialer
- Styrke vores rolle som nøgleaktør i historieforskningen
- Berige samfundsdebatten og fremme refleksion

Forskningen skal skabe værdi for Rigsarkivet

Derfor skal vi:

- Udbygge dybdekendskabet til vore samlinger
- Styrke koblingen mellem forskningen og den øvrige forretning
- Undersøge arkivkundskab som fremtidigt forskningsfelt

Samtidig med behandlingen af forskningsstrategien godkendte det rådgivende forskningsudvalg en ny governance for forskningsområdet, der bl.a. indebærer, at enhedscheferne skulle mere på banen i forhold til forskningen, hvorfor det hidtidige interne forskningsudvalg bestående af forskerrepræsentanter og forskningsleder blev afløst af en ny forskningskoordinationsgruppe, hvor alle fem enheder med forskere er repræsenteret med enhedsleder og en forskerrepræsentant valgt af forskerne. Enhedschefen for ledelsessekretariatet er formand og forskningslederen sammesteds fra er sekretær. Yderligere betød den nye governance, at forskningen kom ind under Rigsarkivets almindelige strategiske styringssystem med prioriterede opgaver.

Forskningsplan i praksis

Efter at forskningsstrategi og governance var på plads, blev der udarbejdet en forskningsårsplan for 2022 med oversigt over øvrige igangværende forskningsprojekter, som skulle afsluttes, før en ny flerårig plan for alvor kunne træde i kraft. Det blev herved klart, at en ny plan realistisk først kunne løbe fra 2023. Resten af 2022 og i fornødent omfang 2023 blev derfor viet til afslutning af løbende projekter.

Forskningsplanlægningen foregik i dialog mellem ledelse, forskningsledelse og forskere med to forskermøder henholdsvis i juni og september 2022 som milepæle. Derefter gik forskerne i gang med at beskrive de forskningsprojekter, som de agtede at arbejde med 2023-25, idet de blev bedt om at tage udgangspunkt i forskningsstrategiens seks indsatsområder.

Forskningsplanens almindelige del blev sideløbende udarbejdet af forskningslederen i samarbejde med forskningskoordineringsudvalget. Den indeholder navnlig statistiske oplysninger om forskerstaben og forskningsmiljøet, en redegørelse for forskningens organisering og for forskningsplanlægning og -rapportering, et afsnit om internationalisering og forskningsformidling og en beskrivelse af kilderne til forskningens finansiering.

Efter dialog om deres kommende projekter med deres enhedsledere indsendte forskerne deres projektbeskrivelser ultimo oktober 2022. Udkast til den samlede plan blev herefter behandlet i

Forskningskoordinationsgruppen og af det rådgivende forskningsudvalg primo december og endelig godkendt af Rigsarkivets direktion umiddelbart før jul 2022. Kort efter nytår blev den med udtalelse fra det rådgivende forskningsudvalg sendt til Kulturministeriets Forskningsudvalg.

Det rådgivende forskningsudvalgs udtalelse

Rigsarkivets rådgivende forskningsudvalg har på sit møde den 8. december 2022 behandlet Rigsarkivets forskningsplan for årene 2023-2025, der også indeholder forskningsstrategien for årene 2022-25. Udvalget har godkendt såvel strategi som plan og udtaler sin anerkendelse af planens mange samfunds- og forskningsmæssigt relevante projekter. Udvalget fremhæver navnlig, at flere projekter omfatter brug af digitalt skabte arkivalier som kildegrundlag, hvorved de virker som banebryder for samtidshistorisk forskning og styrker Rigsarkivets rolle som nøgleaktør i historieforskningen. Udvalget ønsker imidlertid at fremhæve behovet for tilstrækkelige ressourcer hertil i form af IT og infrastruktur.

Endvidere ønsker udvalget at udtale, at det stærke fokus på den nyeste historie ikke må føre til yderligere nedprioritering af forskningen i de ældre perioders historie og de færdigheder i benyttelsen af kilder fra før år 1800, som er forbundet hermed. Tværtimod har Rigsarkivet her en vigtig rolle at spille for dansk historieforskning; en rolle der de seneste år er blevet stadig vigtigere i takt med oplæring i disse færdigheder er kommet under pres som følge af effektiviseringskrav på historiestudierne på universiteterne.

Udvalget efterlyser en koncentration om færre, men større forskningsprojekter hos de enkelte forskere, herunder at der oftere indgås samarbejde med eksterne forskere, som kan føre til øget fondsfinansiering og i tilknytning hertil en stærkere international profil. Der savnes således klarere målsætninger fra institutionen med hensyn til finansiering og internationalisering samt excellence. Det må accepteres, at en den foreslåede omlægning vil tage tid og føre til færre afhandlinger, navnlig af formidlingskarakter.

Med hensyn til de behandlede emner anerkender udvalget, at der skønt en fortsat skæv kønsfordeling blandt forskerne, er forskning i køn stærkt repræsenteret, mens forskning i ikke-vestlig indvandring til Danmark siden 1970'erne endnu har til gode at blive inddraget. Udvalget hilser det velkomment, at der særlig satses på projekter, der kaster lys over aktuel samfundsdebat, så længe det sker med udgangspunkt i forskernes møjsommeligt oparbejdede ekspertiser.

Udvalget ønsker endelig at fremhæve den samfundsmæssige relevans af den påtænkte forskning i arkivvidenskab.

Seks strategiske områder for forskningen

Forskningsprojekterne blev i planen grupperet efter de seks strategiske indsatsområder, vel vidende, at flere projekter med megen ret kunne placeres under mere end ét indsatsområde

Vi skal demonstrere samlingernes potentialer

Forskningsprojekterne under dette indsatsområde tager sigte mod at vise, hvorledes Rigsarkivets samlinger rummer rige muligheder for en metodisk udforskning af historiske problemstillinger. Det gælder ikke mindst for den ældre historie før år 1800, at arkivstudier kan være komplicerede, fordi forvaltningen og dermed arkiverne havde en grundlæggende anden opbygning end senere, og fordi dokumenter er skrevet med gotisk håndskrift.

Brugen af de ældste dele af samlingerne er tillige udfordret af, at historiestuderende har fået reduceret tiden til at udarbejde deres specialeafhandlinger. Derfor er det vigtigt, at Rigsarkivet fastholder sin kompetence i brugen af kilderne til den ældre historie. For 1800-tallet og

begyndelsen af 1900-tallet er udfordringen, at relevante data ofte skal findes i store journalsagssystemer, som kræver en del forhåndsviden om deres opbygning for at kunne udnyttes.

I de seneste årtier udgør de digitalt skabte arkivalier en særlig hurdle for arkivbenyttelsen, i hvert fald bruges de ikke efter fortjeneste. Demonstrationen af, hvordan det ikke desto mindre kan lade sig gøre med stort udnytte, er derfor også vigtig.

1. Kirke, sogn og lokale eliter v/ Per Seesko-Tønnesen.
2. Landsbyfællesskaber i aktion. Om organiseret modstand mod købstædernes inkquisitioner efter ulovlige brændevinsredskaber m.m. 1776 v/ Tyge Krogh.
3. Efter dommen. Om familieforbrydelsers konsekvenser for familielivet 1850-1970 v/ Mette Fransiska M. Seidelin og Asbjørn Romvig Thomsen.
4. Tunu. Grønland set fra bagsiden ca. 1885-1985. Kolonisering, (krig) og modernisering v/ Annette Østergaard Schultz.
5. Skoletandplejen 1972-2002: Da børnene tog ansvar for deres egne tænder v/ Christian Larsen.

Vi skal styrke vores rolle som nøgleaktør i historieforskningen

Gennem årtier har Rigsarkivets forskere opbygget en række styrkeområder, hvor de indtager centrale positioner i den danske historikerverden. I de senere år har således kriminalitetshistorie været et særligt satsningsområde, som også præger denne forskningsplan. Rigsarkivets nøglerolle bliver især synlig, når forskere herfra indtager centrale poster og funktioner i videnskabelige selskaber og komiteer på et vigtigt forskningsområde og når de i samarbejde med andre forskere og forlag medvirker til at skrive sammenfatninger af centrale forskningsområders resultater.

6. Studier i dansk byhistorie efter 1660 v/ Jørgen Mikkelsen
7. Kampen om jorden. Et bind af 100 Danmarkshistorier om landboreformperioden v/ Asbjørn Romvig Thomsen
8. Link Lives: Historical Big Data

Vi skal berige samfundsdebatten og fremme refleksion

Ikke mindst inden for den nyere historie er der en række kommende forskningsresultater, som peger frem mod nutidens samfund og dets mange forskellige problemer.

At historisk forskning direkte kan gå ind og anvise problemløsninger, hører nok til sjældenhederne, men en historisk perspektivering af nutidens udfordringer kan berige den løbende samfundsdebat. Den kan således modvirke unødigt sensationsdannelse og pege på rimelige proportioner ved at sætte fænomener ind i en længerevarende samfundsmæssig sammenhæng, den kan imødegå mytedannelser og fake news, og den kan afvise overfladisk parallelisering. Et historisk lys på nutiden medvirker generelt til højne det almindelige oplysningsniveau i samfundet, som giver modstandskraft i krisetider.

9. Studier i indvandring og indfødsret efter 1776 v/ Jørgen Mikkelsen.
10. Kryolit, konebåde og kønssygdomme – Arsuk og minedriften ved Ivittuut 1850-1940 v/ Henrik Knudsen.
11. Grundskolens lærerinder 1860-1940: Arbejde eller livskald v/ Christian Larsen.
12. Økonomisk kriminalitet i dansk erhvervsliv 1900-1960 v/ Kenn Tarbensen.
13. Fanger med tuberkulose 1916-1932 – kriminelle med svær sygdom og en barsk livs-skæbne v/ Peter Fransen.
14. Landvindingsprojekter i Sønderjylland 1920- ca. 1970 v/ Leif Hansen Nielsen.
15. Fra illoyalitet til integration – tre nedslag i det tyske mindretals historie i Sønderjylland siden 1930'erne v/ Hans Schultz Hansen.
16. Straffelejren ved Nyborg Statsfængsel 1945-1948 v/ Peter Fransen.

17. Fangers rettigheder. En kritisk analyse af rettighedsbegrebet for fanger i de danske fængsler 1970-2025 v/ Peter Fransen.
18. Klimaet i ministeriet: Udviklingen af klimapolitik hos danske myndigheder ca. 1972-2002 v/ Niklas Thode Jensen.
19. Statens Uddannelsesstøtte (SU) 1975-2000. Forvaltning, betydning og perspektiver v/ Thomas Clausen.

Vi skal udbygge dybdekendskabet til vore samlinger

Dybdekendskabet til Rigsarkivets samlinger vil øges, hver gang et forskningsprojekt benytter materiale fra samlingerne, som ikke tidligere har været benyttet, eller som benyttes på en ny måde.

Men indsatsområdet kan også gribes systematisk til værks. Det førstnævnte af de nedenstående forskningsprojekter hører til blandt Rigsarkivets prioriterede forskningsprojekter – i første omgang som et undersøgelsesprojekt, hvor muligheder og behov for at gennemføre det afsøges:

20. Kilder til dansk forvaltningshistorie 1970-2020 – et forsknings- og vejledningsprojekt v/ BRUG/Jørgen Mikkelsen.
21. Anbringelsessager før og efter digitaliseringen. Hvad betyder overgangen til IT i sagsbehandlingen for borgernes historie v/ Mette Fransiska M. Seidelin og Asbjørn Romvig Thomsen.
22. Administration Higher Education Internationalization v/ Thomas Clausen.
23. Studier i dansk kolonihistorie og oversøisk handelshistorie v/ Jørgen Mikkelsen.
24. Danmark og Polen – Fjender under Den Kolde Krig 1960-1990 v/ Steen Andersen m.fl.

Vi skal styrke koblingen mellem forskningen og den øvrige forretning

Ved udarbejdelsen af forskningsplanen var det et særligt mål at styrke synergien mellem forskningen og den øvrige del af Rigsarkivets opgaveløsning. De følgende tre forskningsprojekter er således tænkt ind i sammenhæng med Rigsarkivets brugervejledning og anden formidling.

25. Mennesker på kanten i befolkningsregistrering 1787-1834 v/Tyge Krogh.
26. Studier i dansk sundhedsvæsen og epidemiologi siden ca. 1800 v/ Jørgen Mikkelsen.
27. Dansk topografi i tekst og kort v/ Jørgen Mikkelsen.

Vi skal undersøge arkivkundskab som fremtidigt forskningsfelt

For nærmere at vurdere behov og muligheder for at indføre arkivvidenskab som et fremtidigt forskningsfelt er der i efteråret 2022 nedsat et udvalg bestående af seniorforsker Christian Larsen, INDSAM, seniorforsker Steen Andersen, DATA, forskningsleder Hans Schultz Hansen, LEDSEK samt som eksternt medlem adjunkt Marianne Sletten Paasch, Ph.d. i Informationsforvaltning og Arkivstudier, Cand. mag. i historie. Adjunkt, Institut for Politik og Samfund, Aalborg Universitet.

Udvalget vil i løbet af 2022/23 udarbejde en rapport, der vil lægge op til beslutning om, hvorvidt arkiv-videnskab skal være et selvstændigt forskningsfelt i Rigsarkivet og i givet fald hvor og hvordan og ved hvem, der skal sættes ind med forskning. Sideløbende med udvalgets overvejelser er der takket være bevilling fra Kulturministeriets Forskningspulje indledt modning af et forskningsprojekt sammen med Aalborg Universitet, som tillige hører til blandt Rigsarkivets prioriterede forskningsopgaver:

28. The Future of Records and Archives in a Digital Age v/ INDSAM/Christian Larsen

Desuden blev de fire ph.d. stipendiater projekter optaget på planen under et særskilt område:

Forskeruddannelse og rekruttering

- 29. Inequality in child mortality in Denmark 1812–1915: family, social status and place
- 30. v/ Mads Linnet Perner.
- 31. Særforsorg eller sær forsorg? Den politiske og administrative historie om den danske åndssvageforsorg 1933-80 v/ Annemarie Borregaard.
- 32. Mapping women's work in nineteenth century Denmark – a digital history project v/ Line Hjorth-Moritzsen.
- 33. Jeg står ene i verden uden far og mor – En undersøgelse af betydningen af relationer for børn og unge anbragt i N. Bangs Virksomhed i perioden 1897-1922 v/ Amalie Olga Lyngsted.

Afslutningsvis rummede planen en redegørelse for, hvorledes forskernes ekspertiser, som er oparbejdet i forbindelse med deres forskning, frugtbar gør Rigsarkivets øvrige kerneopgaver.

Forskningen i 2022 – en præsentation

Her gives en præsentation af de bøger og andre større afhandlinger, som udkom i 2021. De enkelte omtaler er udarbejdet af forfatterne. En fuldstændig fortegnelse over produktionen findes på s. 23ff. Endvidere henvises til [forskernes sider på Rigsarkivets hjemmeside](#) og til [PURE for Kulturministeriets forskningsinstitutioner](#).

Den skarpe eksamination. Tortur i Danmark og dens ofre

Danmark har en fremtrædende plads i historien som torturation, og i Oplysningstiden var Danmark en af de allerflittigste nationer i Europa til fuldt lovligt at bruge tortur for at fremtvinge tilståelser. Men det er stort set forbigået i dansk historieskrivning. Det har seniorforsker, dr.phil. Tyge Krogh nu rådet bod på med bogen *Den skarpe eksamination. Tortur i Danmark og dens ofre*, der udkom i 2022 på Gads Forlag og fik en fornem modtagelse i pressen.

I juni 1776 blev daglejeren Rasmus Nielsen forhørt af Inkvisitionskommissionen i København. Han havde en sen aften taget nogle tulipaner fra en have uden for Nørreport, men blev pågrebet. Det var ikke første gang, blomster var forsvundet fra haven, men Rasmus ville ikke tilstå flere tyverier. Kommissionen troede ham ikke og besluttede at udsætte ham for den skarpe eksamination. Stokhusbetjenten blottede Rasmus' ryg og bandt ham til en stolpe i Stokhusets kommissionsstue. Mens 27 slag med den nihalede kat trak blodige spor ned over Rasmus' ryg, krævede inkvisitor Pitzler igen og igen hans tilståelse. Denne form for tortur mod småtyve var hverdag i den københavnske inkvisitionskommission.

Mellem 1686 og 1837 blev flere tusinde tyveritilfælde tortureret i den københavnske inkvisitionskommission. Hertil blev i 1500- og 1600-tallet hundredvis af dødsdømte hekse og tyve tortureret.

Brugen af tortur i Danmark adskiller sig på flere punkter fra den generelle europæiske udvikling. Vi fik tidligt – allerede i 1547 – forbud mod at benytte tortur, undtagen når en forbryder allerede var dødsdømt. Men lige så bemærkelsesværdig er legaliseringen i Danmark af tortur i 1772 på et tidspunkt hvor Europas førende lande afskaffede tortur.

Historien om tortur udspiller sig på to meget forskellige scener. De politiske og ideologiske overvejelser om tortur foregik på de kongelige slotte og i den fine røde kancellibygning på Slotsholmen. Selve torturen fandt sted blandt andet i Blåtårns fangehuller på Københavns Slot og – som med tulipantyyven Rasmus – i Københavns Stokhus på Øster Voldgade. Hovedpersonerne her var de torturerede og deres bødler. Det er et vigtigt mål med denne bog ikke blot at beskrive kongernes og kancelliemændenes overvejelser og lovgivning, men også at bringe læseren ned i torturkamrene og ud til menneskene i de miljøer, som blev udsat for tortur. Bogen dykker ned i de tortureredes verden gennem konkrete sager og en række tætte skildringer af kriminaliteten i København.

Følgerne af Slesvigs deling/Die Folgen der Teilung Schleswigs 1920

Landesarchiv Schleswig-Holstein og Rigsarkivet Aabenraa udgav sammen bogen *Følgerne af Slesvigs deling/Die Folgen der Teilung Schleswigs - 1920*. Bogen er det seneste resultat af de to arkivers grænseoverskridende samarbejde. Den udspringer af et planlagt todagesseminar om samme emne, der imidlertid måtte aflyses pga. corona, men udgivelsesprojektet blev fastholdt, dog med færre deltagende forfattere på tysk side. I bogen undersøges forskellige sider af grænsedragningen og dens følger, som hidtil har været svagt belyst.

To bidrag handler om afstemningstiden. Bettina Dioum, Slesvig, skildrer på grundlag af breve og dagbøger i Landesarchiv, hvorledes indbyggerne oplevede afstemningen i anden zone. Dr. Caroline Weber og Dr. Martin Göllnitz, henholdsvis Sønderborg og Marburg, analyserer den nationalpolitiske propaganda i afstemningstiden og hvordan den fremmede en uretfærdighedsfortælling hos

indflydelsesrige slesvig-holstenere. At det dansk-tyske forhold ikke desto mindre blev bedre, påviser Dr. Jörg Rathjen, Slesvig, i sit bidrag om den dansk-tyske arkivoverenskomst fra 1933.

For Sønderjylland betød grænseflytningen grundlæggende forandringer. Adjungeret professor, dr.phil. Hans Schultz Hansen, Aabenraa, undersøger strategierne bag Sønderjyllands fuldstændige indlemmelse i Danmark og de overgangsordninger og særordninger, der var uundgåelige. Det Midlertidige Ministerium for sønderjyske Anliggender fik en hovedrolle i overgangen. Dets korte historie behandles af mag.art. Jørgen Witte, Aabenraa.

Efter at grænsen var fastlagt, skulle den konstrueres midt i den slesvigske region. Ph.d. Morten Andersen, Sønder Bjert, undersøger den danske og den tyske grænsepolitik og de danske bestræbelser på at genopbygge Sønderjylland og integrere landsdelen økonomisk i Danmark. Dr.phil. Erik Nørr, Viby Sjælland, og cand.teol. C.C. Jessen, Kvissel, beskæftiger sig med den kulturelle integration. Nørr analyserer opbygningen af tosprogede kommunale skoler i grænseområdet, mens Jessen under-søger de vanskelige forsøg på at opretholde fælles menigheder for dansk- og tysksindede.

Det nye tyske mindretals krav om en grænserevision udgjorde, som dr.phil. Henrik Becker-Christensen fremhæver, en særlig vanskelighed for Sønderjyllands integration i Danmark. Det sidste bidrag er skrevet af ph.d. Leif Hansen Nielsen, Aabenraa, og handler om højreekstremistiske protestbevægelser i Nordslesvig i kriseårene i 1920'erne og 1930'erne.

Bogen er redigeret af Archivdirektor Rainer Hering fra Slesvig og Hans Schultz Hansen og er på 494 sider, illustreret og indbundet. Alle artikler bringes på begge sprog. Den er udkommet hos Hamburg University Press både i traditionel bogform og som open access publikation på forlagets hjemmeside. I Danmark forhandles papirudgaven gennem Historisk Samfund for Sønderjylland.

Husspektakler og vold mod kvinder

Seniorforsker Mette Seidelin udgav i 2022 bogen *Husspektakler og vold mod kvinder 1945-1970*. Det er den første større historiske fremstilling om vold mod kvinder i Danmark. Den afdækker en praksis, hvor stærke kulturelle normer om køn og familieliv bidrog til at nedtone voldens alvor og udviske positioner som gerningsmand og offer.

Bogen bygger på et stort antal "husspektakelsager" og et mindre antal "voldssager" fra primært Odense Købstads Politikreds. Umiddelbart var de to kategorier (husspektakelsager og voldssager) væsensforskellige: Den første omfattede hændelser ("spektakler") i private hjem, der blev håndteret af Ordenspolitiet, og hvor der ikke mentes at være begået noget strafbart. Den anden omhandlede potentielt set kriminelle handlinger, der blev undersøgt af Kriminalpolitiet.

Bogen viser, at selvom vold ikke var tilladt, blev langt de fleste anmeldelser om mænds vold mod deres koner eller kærester ikke undersøgt som voldssager af Kriminalpolitiet. I stedet blev de som hovedregel henlagt som husspektakelsager under Ordenspolitiet. Og så skete der ikke mere i de sager. Undervejs i bogen følger vi politiets møde med de pågældende familier, fra politiet modtog en anmeldelse, og til de rykkede ud til stedet, hvor de snakkede med både kvinden og med manden, hvis han stadig var i hjemmet.

Seidelins fokus er på de husspektakelsager, hvor kvinden havde oplyst, at hun havde været udsat for vold, der spændte fra skub, lussinger, knytnæveslag til trusler på livet. I halvdelen af de sager, hvor kvinden angav, at manden havde slået hende, erkendte han, at han havde udøvet en eller anden form for vold – selvom volden i hans version typisk var nedtonet i forhold til kvindens beskrivelse. Begge parter kobledede volden og ufreden i hjemmet til kønnede konflikter, der primært handlede om mandens alkoholmisbrug (i kvindens version) og kvindens fejl og mangler som hustru og husmor (i mandens version).

Seidelin viser, hvordan de tidsbundne forventninger til manden og kvindens roller i familien lå indvævet i parternes beretninger om optakten til volden. Vi får således ikke kun deres version af,

hvordan de hver især havde opført sig. Det handlede også om, hvordan modparten *burde* have opført sig. De sociale normer blev i den forbindelse anvendt som målestok i forhold til at beskrive volden som rimelig (set fra mandens perspektiv) eller urimelig (set fra kvindens perspektiv) i den konkrete kontekst.

Spørgsmålet om, *hvorfor* politiet henlagde sagerne som husspektakler, forfølges også i bogen. Seidelin påviser, at politiets fokus først og fremmest var rettet mod fredsstiftelse f.eks. ved at optræde som "mæglere" i mødet med manden og konen. Hun argumenterer for, at politiets praksis skal forstås i en kulturel kontekst. Samtidens kulturelle forestillinger om familielivet som et potentielt arnested for kaos og ufred, og forestillingen om det ideelle offer som svag og magtesløs over for en ukendt gerningsmand, spændte ben for at se sagerne som overfald og kvinderne som sagesløse ofre.

Arkivgutterne fortæller

I 2013 blev arkivarerne og seniorforskerne Kenn Tarbensen og Jørgen Mikkelsen ved et tilfælde tilknyttet dagbladet Politiken som bidragsydere til avisens bagside. Efter at have leveret nogle få artikler fik de tildelt den eksklusive titel "arkivgutterne" af den daværende bagsideredaktør, og hans tre efterfølgere har alle valgt at fortsætte samarbejdet og bibeholde den faste varedeklARATION: "Med jævne mellemrum diverterer de to arkivgutter Bagsidens læsere med kuriosa, der passerer deres skriveborde". Det er nu blevet til langt over 200 artikler, hvoraf mange ganske rigtigt kaster lys over pudsig og finurlige sider af en arkivars dagligdag, men arkivgutterne tilstræber også altid at sætte deres historier ind i en bredere sammenhæng, så artiklerne både er oplysende og underholdende.

Kronologisk spænder artiklerne fra 1487 til 1996, geografisk fra Venezuela til Kina og emnemæssigt fra et takstreglement for bødler i 1698 og en rotteproces i 1711 til patenter på ligkister af beton og cement fra 1880'erne og museumsfolks forbrug af cykeldæk under 2. verdenskrig.

Nu har forlaget Turbine taget initiativ til udgivelse af 50 af artiklerne. Det er blevet en bog på 236 sider, hvor de enkelte historier er suppleret med præcise kildehenvisninger og ekstra billeder. De to forfattere har desuden leveret et efterskrift, hvor de giver en lille introduktion til det danske arkivlandskab, proveniensprincippet og indsamlingsarbejdet m.m. Men der er også blevet plads til nogle bemærkninger om typisk arkivaradfærd.

Til dette formål er landsarkivar Georg Saxilds forelæsningsstekster fra 1920'erne hentet frem fra gemmerne. I en af dem lyder det således om arkivarens "moralske kvalifikationer": "Han skal være ordentlig, diskret og overfor besøgende høflig. Han maa frem for alt behandle alle ens, hvad stand de saa er af, og hvilket ærinde de end kommer i. Har han et godt humør, er det ingen skade til, en lille spøg hjælper over mangen vanskelighed. Han skal, hvis han er chef, helst have den evne at gøre sin læsestue hyggelig (lidt blomster ved sommertid gør altid godt), og han maa ikke være alt for gerrig med pennetøj og papir". Disse regler er vi vist stadigvæk i det store og hele ganske gode til at efterleve.

To jubilæumsudgivelser fra Historisk Samfund for Sønderjylland

Den 19. december 2022 kunne Historisk Samfund for Sønderjylland fejre sit 100-års jubilæum. Det blev markeret med to bogudgivelser med foreningens formand og Rigsarkivets forskningsleder Hans Schultz Hansen som medforfatter.

Sammen med lederen af Museum Sønderjyllands historieenhed, Carsten Porskrog Rasmussen, udgav han således bogen *Sønderjylland – en særlig historie*, der på blot 208 sider giver en sammenfatning af den lange og til tider dramatiske historie, som udspandt sig i landsdelen mellem Kongeåen og Ejderen. Bogens fokus er på den politiske, nationale og kulturelle udvikling, der bevirkede, at Sønderjylland som et hertugdømme for sig fra omkring år 1200 fik sin særlige historie,

som adskilte sig betydeligt fra kongeriget nord for Kongeåen. Tilmed var der i lange perioder flere hertuger på én gang – heriblandt den danske konge.

I 1867 mistede landsdelen sin status som hertugdømme for at blive en del af den preussiske provins Slesvig-Holsten. Siden blev den i 1920 stillet under international administration i forbindelse med folkeafstemningerne, der førte til en deling af det gamle hertugdømme mellem Danmark og Tyskland, men således, at der på begge sider af den nye grænse opstod nationale mindretal, som i flere årtier udgjorde en urofaktor.

Først fra 1950'erne begyndte den udvikling, som førte frem til nutidens fredelige dansk-tyske forhold. Bogen blev foræret som jubilæumsgave til foreningens godt 2.000 medlemmer, men kan også købes hos foreningen og i boghandelen.

Sammen med den tidligere forsknings- og arkivchef ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Lars N. Henningsen, har han desuden forfattet den mere klassiske jubilæumsbog *Sans for sønderjysk historie. Historisk Samfund for Sønderjylland gennem 100 år*. Her følges – med et tilbageblik på Sønderjyske Årbøger til 1889 – Historisk Samfunds udvikling siden grundlæggelsen og frem til i dag. Gennem alle årene har foreningen været en fremtrædende aktør på den danske historiescene.

I tidsskrifterne Sønderjyske Årbøger og Sønderjysk Månedsskrift og i over 180 bøger er der udgivet næsten 120.000 tryksider. Tusindvis af medlemmer har deltaget i foredrag, udflugter og rejser. Foreningen har samarbejdet med lokalhistoriske foreninger, og den har markeret den sønderjyske histories jubilæer og taget stilling i historiepolitiske debatter. Kritisk konkurrence til tysk historieforskning i de første år er i dag afløst af frugtbart samarbejde hen over grænsen.

Jubilæumsbogen afspejler et århundredes kulturarbejde i Sønderjylland. Den fortæller om faghistorikere og amatører, om skiftende arbejdsmåder og fremvæksten af vore dages lokalhistoriske foreninger – og den konkurrence, de påførte Historisk Samfund.

Erhvervshistorisk Årbog 2022

I 2022 udkom Erhvervshistorisk Årbog efter den oprindelige plan med to numre, et sommernummer i juli og et julenummer i december. I første nummer, der udkom i juli, er der tre artikler.

Møllehistorikeren Ole Jeppesen skrev en lang og grundig analyse af mølleriets udvikling i 1800-tallet, hvor erhvervet blev liberaliseret. I artiklen er der mange bolde i luften f.eks. brødmel som ernæring.

Museumsinspektør David Lynge Hein fra Grundfos Museum skrev dernæst om automatisering af værktøjsmaskiner på Grundfos fra 1950'erne sidste halvdel og op gennem 1960'erne – et fint eksempel på teknologiudvikling. Endelig fulgte vi traditionen op med teoretiske vinklinger. De tre økonomer fra Aalborg Universitet, Mikael Randrup Byrialsen, Robert Ayreton Bailey Smith og Finn Olesen, plæderede for brug af sektorbalanceanalyser til forståelse af den økonomiske udvikling fra 1950 til 2000.

Det andet nummer udkom i december og er et lille temanummer om kriser. 2022 blev som bekendt præget af diskussioner om økonomiske kriseløsninger foranlediget af høj inflation og stigende energipriser. Der blev indført et loft over huslejestigninger, men hjælper den slags? Cand. jur. Jens Frederik Hansen analyserer i en lang artikel huslejeloftet under 2. verdenskrig og kom bl.a. til den konklusion, at huslejeloftet var med til at fremme bolignøden.

Den næste artikel blev skrevet ph.d. Kasper Thissenius Haunstrup Rathjen og handler om Tyrafeltet og naturgas som forsyningssikkerhed under energikriser. I krisetider rører den økonomiske teori også på sig, og det handler professor Finn Olesens afsluttende artikel om.

Ole Jeppesens bidrag og cand. mag. Lasse Hauberg Jessens artikel om vandmøller i årbogen fra 2021 dannede i øvrigt baggrund for et spændende og velbesøgt arrangement lørdag den 7. maj 2022 på Uldum Mølle, arrangeret af seniorforsker Kenn Tarbensen og mølleren Jacob Hanquist Pedersen i regi af Dansk Teknologihistorisk Selskab.

Årbogen redigeres af seniorforsker Kenn Tarbensen og udkommer som hidtil som gratis digitalt tidsskrift på tidsskrift.dk, hvor alle numre tilbage til 2012 kan læses. De trykte bind af Erhvervshistorisk Årbog fra 1949 til 2011 er scannet og findes online hos Slægtsforskernes Bibliotek.

Forskningsprojekter og -miljø

Link-Lives

Link-Lives-projektet kører fra 2019 til 2024 og ledes af Barbara Revuelta-Eugercios (Rigsarkivet) og Anne Løkke (Københavns Universitet). Det har tilknyttet fem Rigsarkiv-forskere og yderligere fire forskere ved Københavns Universitet. I løbet af 2021 har projektet - overordnet set - udført forskning, udbygget eksisterende samarbejdsrelationer og gennemført undervisning og faglig formidling.

Forskningsindsatsen har i 2022 været koncentreret om at videreudvikle machine learning metoder, lancere en søgebare offentlige hjemmeside og sat til fri download i Rigsarkivets hjemmeside, og planlagt transskriptioner af flere 18-tallet og 19-tallet folketællinger. Hjemmesiden link-lives.dk og [data til download via Rigsarkivets hjemmeside](#) lanceredes d.12 juni.

Datasættet består af personregistreringer og livsforløb. Vi publicerede 64,4 millioner personregistreringer fra folketællinger, kirkebøger (dåb, konfirmationer, bryllupper og begravelser) og begravelsesprotokoller fra Københavns Begravelsesvæsen samt 3,2 million livsforløb bestående af regel-baserede links mellem personregistreringer vedrørende samme person i ovenstående kilder. data fra 1787-1901.

Machine learning metoder var videreudviklede så det forventes en nye data release i foråret 2023. Yderligere har vi planlagt transskription af 9 yderligere folketællingerne med samarbejde med SDU gennem tekstgenkendelse metoder.

Der er forsat publicering i 2022: en ph.d.-afhandling, to artikler er udgivet, to er accepteret og forventer udgivelser (en af dem allerede udgivet i januar 2023) og yderligere er der fem under udarbejdelse. Projektets medarbejdere har gennemført 17 præsentationer i såvel nationale som internationale (akademiske) sammenhænge.

En ny ph.d.-stipendiat, finansieret af DFF forskning (Line Hjorth-Moritzsen), har sluttet sig til projektet - og til de to andre ph.d.-stipendiater, der er finansieret af bevillingen fra Carlsberg-Fondet og Kulturministeriets. De har udviklet deres projekter med Barbara Revuelta-Eugercios og Anne Løkke som vejledere. Line Hjorth-Moritzsen er ansat hos Rigsarkivet, og hendes ph.d.-projekt undersøger kvinders arbejde gennem danske folketællinger.

I 2022 har vi fortsat eksisterende forskningssamarbejder med eksterne forskere: Bo Poulsen, Aalborg Universitet, Henriette Roued-Cunliffe, Københavns Universitet, og Paul Sharp, Syddansk Universitet. Vi har også etableret nye samarbejde med Christian Dahl fra SDU i forhold til folketællingerne transskribering og med to Rigsarkivet forskere: seniorforsker Christian Larsen, gennem en lille pilot linking test af lærerinde og nye ph.d. stipendiat Amalia Lyngsted, i forhold til hendes ph.d. projekt.

Link-Lives har i 2022 bidraget til undervisning og faglig formidling af egen forskning. Vi har holdt 3 forelæsninger/oplæg for historiestuderende på SDU, KU og AU. En Link-Lives ph.d.-stipendiat har undervist et semesterkursus for kandidatstuderende i digitale metoder med brug af Link-Lives data og en ph.d.-stipendiat deltager i projektet "Dataekspeditioner" på datalogisk Institut, KU, om udvikling af Link-Lives baseret undervisningsmateriale til brug i gymnasie til tværfagligt samarbejde mellem fagene Informatik og Historie.

Vi har også publiceret en artikel i et formidrende tidsskrift for slægtsforskere og afholdt 5 foredrag/oplæg for brugere/slægtsforskere, samt formidlet projektet via videoer og blogindlæg.

Den største formidlingsopgave var at stille nuværende links til rådighed, hvor forskere og almindelige borgere i 2022 kunne begynde at søge i de individuelle livsforløb. Lanceringen af hjemmesiden blev formidlet i 37 nyhedsmedier og blev op fulgt af to radiointerviews, et interview i go' morgen Danmark samt en temaartikel i Politiken (web+print).

Danmark-Polen under den kolde krig

Seniorforsker Steen Andersen medvirker i et større projekt om Danmark og Polen under den kolde krig. Det har bl.a. til formål at fremskaffe materiale fra polske arkiver, som kan belyse Warszawapagten planer om krig mod Danmark.

Projektet har på nuværende tidspunkt hjembragt 318 mapper hjem – godt 49.000 sider, og der er oversat 7.500 sider. Det hjembragte materiale stammer primært fra IPN – Institutet for National Erindring. Igennem det seneste år har der fra projektet været særligt fokus på at fremskaffe dokumentation for den militære operationelle planlægning. Det omfatter blandt andet:

- Operative planer i perioden 1965-1989
- For anvendelsen af Polens væbnede styrker
- For Kystfrontens offensive operation
- For andre operationer (fx landgangsoperationen mod de danske øer, flystyrkernes opgaver under den offensive operation, for det første atomangreb ol.)
- Operation Donau (Tjekkoslovakiet 1968)
- Dokumenter og referater fra møder og forhandlinger i Warszawapagt-regi
- Dokumenter og referater fra konsultationer med USSR's Generalstab og andre WAPA-lande
- Indrapporteringer til WAPA om udviklingen af Polens væbnede styrker
- Teoretiske tekster om WAPA-strategi

Der er tale om et meget omfangsrigt materiale, som vil sætte os i stand til at sige noget substantielt om WAPA-krigsplanlægning op gennem Den Kolde Krig. Den 15. marts 2022 gennemførte projektet en præsentation i Militærhistorisk Kommission, hvor der blev præsenteret metode, tilgang og enkelte delresultater.

Ud over indsamling af materiale har det primære fokus været at få gennemført og skrevet analysen. Under den nuværende bevilling udløber projektet ved udgangen af 2023, men der er sonderinger i gang i relation til en forlængelse af projektet på grund af den overvældende mængde arkivalier med relevans for projektet. Der påtænkes således et projekt med analyse af de geografiske dimensioner af operationsplaner fra den kolde krig, såvel fra polsk som fra NATO-side, herunder udviklinger af GIS-baserede metoder.

Som en del af projektet bliver der udgivet en antologi med bidrag fra en konference i december 2019 på universitet i Warszawa i 100 året for den polsk-danske diplomatiske relationer.

Studiecenter for Sønderjyllands historie

Studiecentret har i 2022 holdt fire netværksmøder. I det ene deltog arkivar og seniorforsker Tyge Krogh, Rigsarkivet, der medvirkede i en diskussion om 1700-tallets historie.

Den største begivenhed var udgivelsen af bogen Følgerne af Slesvigs Deling/Die Folgen der Teilung Schleswigs 1920, udgivet af Landesarchiv Schleswig-Holstein og Rigsarkivet Aabenraa, jf. præsentationen side 11 i denne årsberetning.

Fra Studiecentret medvirkede Hans Schultz Hansen, Jørgen Witte, Erik Nørr, C.C. Jessen, Henrik Becker-Christensen og Leif Hansen Nielsen med bidrag. Bogen og dens indhold blev præsenteret på Rigsarkivet i Aabenraa den 29. september for ca. 35 deltagere.

Ph.d. studerende Klaus Tolstrup Petersen, Forskningsafdelingen ved Dansk Centralbibliotek og Aarhus Universitet, blev optaget som medlem.

Medlemmer af Studiecentret har i 2022 udgivet følgende bøger

Merete Bo Thomsen: Den slesvigske Kvindeforening 1922-2022. Flensborg: Forskningsafdelingen ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. 128 s.

Lars N. Henningsen og Hans Schultz Hansen: Sans for sønderjysk historie. Historisk Samfund for Sønderjylland gennem 100 år. Aabenraa: Historisk Samfund for Sønderjylland 2022. 190 s.

Carsten Porskrog Rasmussen og Hans Schultz Hansen: Sønderjylland - en særlig historie. Aabenraa: Historisk Samfund for Sønderjylland 2022. 208 s.

Desuden har medlemmer af Studiecentret som tidligere år skrevet adskillige artikler, bl.a. til festskrifter til Uwe Danker og Michael Bregnsbo samt til Aabenraa Byhistoriske Forenings årsskrift Historier fra Bybakken, ligesom de på ny efter corona-pandemiens ophør har holdt et større antal foredrag.

Arkivforeningen 2022

Arkivforeningen er et åbent forum, idet alle uanset uddannelse og ansættelse kan være medlem, og bestyrelsen er bredt sammensat med repræsentanter fra både Rigsarkivet, stads- og lokalarkiver og andre institutioner og virksomheder med arkivfunktioner.

Også i 2022 var Arkivforeningens program noget påvirket af corona-situationen. I de første måneder af året var der fx ikke planlagt arrangementer, ud fra ønsket om at undgå at skulle aflyse arrangementer i sidste øjeblik, da det var usikkert, om de ville kunne afholdes. Resten af året blev det til 5 arrangementer, 2 i foråret i 3 i efteråret. Heraf var de 4 foredrag, afholdt på Rigsarkivet og Københavns Stadsarkiv, mens årets sidste arrangement var en rundvisning.

Ordenskapitlet og det arkiv

Det første arrangement var "Ordenskapitlet og det arkiv" ved kongelig våbenmaler Ronny Andersen og kongelig ordenshistoriograf Jes Fabricius Møller på Rigsarkivet den 20. april, hvor de fortalte om Ordenskapitlets virke og arkiv, samt fremviste fine eksempler på heraldikkens finurligheder.

Danske forfatterarkiver

Den 20. juni afholdtes på Københavns Stadsarkiv i forbindelse med foreningens generalforsamling et oplæg, der oprindeligt havde været planlagt til afholdelse i december 2021, hvor det desværre blev aflyst som en følge af den daværende corona-situation. Oplægget "Danske forfatterarkiver" var ved lektor Anders Juhl Rasmussen fra SDU og seniorforsker Thomas Hvid Kromann fra Det Kongelige Bibliotek og tog udgangspunkt i forskningsantologien af samme navn, som oplægsholderne havde været redaktører for. Der blev fortalt om arkiverne efter tre specifikke forfattere, mens også mere generelle procedurer omkring indlemmelse af nu- og fremtidens forfatterarkiver på Det Kongelige Bibliotek blev gennemgået. Efterfølgende blev foreningens generalforsamling afholdt.

Lokalarkiver og GDPR

Den 4. oktober på Rigsarkivet afholdtes oplægget "Lokalarkiver og GDPR" ved formanden for Sammenslutningen af Lokalarkiver Jørgen Thomsen, hvor han fortalte om de problemer, GDPR har medført for lokalarkiverne og den indsats, man fra sammenslutningens side lægger, for bl.a. at gøre politikerne opmærksomme på disse problemer.

Hvilke data skal vi bevare for eftertiden?

Den 31. oktober, igen på Rigsarkivet, fortalte enhedschef Mette Hall-Andersen og seniorforsker Christian Larsen, begge fra Rigsarkivet, om Rigsarkivets bevarings- og kassationsprincipper i foredraget "Hvilke data skal vi bevare for eftertiden?". Her blev fortalt om Rigsarkivets opdaterede bevarings- og kassationsprincipper fra 2022, der gerne både skal passe til en digital tidsalder og samtidig sikre bevaring af data, der giver værdi for såvel samfundet som for den enkelte borger.

Endelig den 28. november var der "Rundvisning i Havnebygmesterens Studiesamling" på Nordre Toldbod, hvor der blev vist rundt i samlingen, der fortæller om Københavns Havns historie og udvikling.

Forskningsformidling

Med i det danske forskningsmiljø

I tabel 1-3 er opgjort de forskellige forskningsaktiviteter. Tabellerne omfatter den indsats, der er ydet af de 17 forskere med forskningsforpligtelse samt af enkelte ansatte uden for den videnskabelige stillingsstruktur, som har indrapporteret en forskningsindsats i 2022.

Antal publikationer	Nationale	Internationale	Tilsammen
Forskningspublikationer med peer review	12	7	19
Forskningspublikationer uden peer review	5	2	7
Formidlingspublikationer	16	0	16
Redegørelser for arkivforhold o.l.	1	0	1
Tilsammen	34	9	43

Tabel 1 Rigsarkivets publikationsvirksomhed 2022.

Sammenlignet med 2021 er der tale om et mærkbart fald i antallet af publikationer med en tredjedel. Tilbagegangen ligger først og fremmest på nationale formidlingspublikationer og skyldes navnlig, at Trap: Danmark nærmer sig sin afslutning (6 bidrag mod 18 sidste år). Antallet af fagfællebedømte afhandlinger er øget en smule. Antallet af internationale afhandlinger er stort set konstant.

Ud over publiceringen af afhandlinger formidles forskningsresultaterne mundtligt for andre forskere, ligesom forskere på anden vis bidrager til at opretholde det historiske forskningsmiljø.

Aktivitet	Med forskningspligt	Uden forskningspligt
Gæsteforelæsninger, foredrag og paper ved internationale kongresser	18	5
Gæsteforelæsninger, foredrag og paper ved nationale kongresser	4	1
Deltagelse i internationale kongresser etc. uden paper	4	3
Deltagelse i nationale kongresser uden paper	4	0
Hverv som redaktør af bøger og tidsskrifter	9	2
Publicerede anmeldelser	2	0
Medvirken ved peer reviews	12	0

Aktivitet	Med forskningspligt	Uden forskningspligt
Medlemskab af bestyrelser for videnskabelige foreninger	10	3
Deltagelse i videnskabelige udvalg, råd, styregrupper og bedømmelsesudvalg	9	2
Vejleder for ph.d.- og specialestuderende	6	5
Censorvirksomhed ved højere læreanstalter	1	9

Tabel 2 Rigsarkivet i det historiske forskningsmiljø 2022.

Disse tal varierer en del fra år til år. I forhold til 2021 er der leveret flere gæsteforelæsninger, hvilket formentlig hænger sammen med afviklingen af corona-restriktioner.

Forskningsnetværk

Forskerne indgår sammen med kolleger fra andre institutioner i en række formelle og uformelle netværk. Adskillige er medlemmer af videnskabelige selskaber som Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie, Kildeskriftselskabet, Landbohistorisk Selskab, Dansk Komité for Byhistorie, Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie, Dansk Teknologihistorisk Selskab, Selskab for Survey-forskning m.fl. Hertil hører også Arbeitskreis für Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins.

Også andre disciplindefinerede netværk har deltagere fra Rigsarkivet, f.eks. Netværk for Nordisk Velfærdsstatsforskning, Erhvervshistorisk netværk, besættelsestidsnetværket "Kollaboration, modstand og flugt", EPOKE (Education, Policy and Organisation in the Knowledge Economy) m.fl. Arkivarerne ved Rigsarkivet i Aabenraa indgår i Studiecenter for Sønderjyllands Historie, der også er et forskningsnetværk.

Formidling og det folkelige arbejde

Formidlingen sker ved siden af bøger og artikler også via en række andre kanaler som foredrag ved Folkeuniversitetet, i historiske foreninger og radio og tv samt ved at skrive aviskronikker og en række småbidrag til lokal- og egnshistoriske tidsskrifter samt populære magasiner. Formidlingsindsatsen og deltagelsen i det folkelige historiske arbejde er opgjort i tabel 3. Sammenlignet med 2021 er der tale om markant flere foredrag, formentlig på grund af corona-restriktionernes afvikling.

Antal aktiviteter	Med forskningspligt	Uden forskningspligt
Foredrag v/ Folkeuniversitetet, foreninger, radio, tv m.m.	51	30
Aviskronikker og mindre artikler ("småstykker"), herunder på internettet	22	0

Antal aktiviteter	Med forskningspligt	Uden forskningspligt
Udarbejdede leksikonartikler (alle er bidrag til Trap: Danmark)	6	0

Tabel 3 Rigsarkivet og den folkelige formidling 2022.

Rigsarkivets forskere i tal

Fastansatte forskere ved Rigsarkivet 2022

Navn	Stilling	Fødeår	Normeret forskningstid	Bemærkninger
Hans Schultz Hansen	Forskningsleder, dr.phil.	1960	440	
Steen Andersen	Seniorforsker, ph.d.	1972	440	
Peter Birkelund	Seniorforsker, ph.d.	1952	370	Deltidsansat
Thomas Clausen	Seniorforsker, ph.d.	1981	165	Tiltrådt 15.8.
Peter Fransen	Seniorforsker, ph.d.	1962	440	
Niklas Thode Jensen	Seniorforsker, ph.d.	1973	440	
NN			0	Ubesat forskerstilling
Henrik Knudsen	Seniorforsker, ph.d.	1974	440	
Tyge Krogh	Seniorforsker, dr.phil.	1954	440	
Christian Larsen	Seniorforsker, ph.d.	1974	440	
Jørgen Mikkelsen	Seniorforsker, ph.d.	1959	623	2 mdr. frikøb
Leif Hansen Nielsen	Seniorforsker, ph.d.	1955	440	
Per Seesko	Forsker, ph.d.	1983	440	
Annette Ø. Schultz	Seniorforsker	1965	440	
Kenn Tarbensen	Seniorforsker, ph.d.	1964	440	
Lif Lund Jacobsen	Forsker, ph.d.	1976	220	Fratrådt 1.7.2022
Mette Seidelin	Seniorforsker, ph.d.	1974	622	Heraf frikøb 182 t
Asbjørn R. Thomsen	Seniorforsker, ph.d.	1974	432 770	Heraf frikøb 80 t Link Lives

Navn	Stilling	Fødeår	Normeret forskningstid	Bemærkninger
Annemarie Borregaard	Ph.d. stipendiat	1977	1155	Tiltrådt 1.1.2022, ¾ tid
Amalie Olga Lyngsted	Ph.d. stipendiat	1992	513	Tiltrådt 1.9.2022
Line Hjorth-Moritzsen	Ph.d. stipendiat	1994	513	Tiltrådt 1.9.2022
I alt timer	10.223			
Omregnet til årsværk å 1.540 timer	6,6			

Tabel 4 Fastansatte forskere i Rigsarkivet 2022.

Projektansatte forskere ved Rigsarkivet 2022

Navn	Stilling	Fødeår	
Barbara Revuelta-Eugercios	Seniorforsker mso, ph.d.	1981	Medarbejdere under Link Lives projektet har ingen normeret forskningstid og konterer ikke tid anvendt til forskning specifikt
Nicolai Rask Mathiesen	Projektforsker, ph.d.	1989	
Olivia Robinson	Projektforsker, ph.d.	1975	
Mads Linnet Perner	Ph.d. studerende	1995	

Tabel 5 Projektansatte forskere ved Rigsarkivet 2022.

I 2021 var Rigsarkivets normerede ordinære forskningstid 5,5 årsværk. Fremgangen på 1,1 årsværk skyldes ansættelsen af tre ph.d. stipendiat i løbet af året.

Tabel 4 og 5 viser antallet af normerede forskningstimer og -årsværk i 2022, ordinært såvel som ekstraordinært finansierede. Det faktisk afholdte antal forskningstimer fremgår under konto 5.2. i tabel 5, der er udarbejdet på grundlag af oplysningerne i Rigsarkivets tidsregistreringssystem.

Tidsforbrug på forskning i Rigsarkivet i 2021 og 2022

Aktivitet	Timer 2022	Timer 2021	Pct. 2022*	Pct. 2021*
5.1. Planlægning, administration og møder vedr. forskning	1.507	1.363	0,5	0,5
5.2. Forskning **	9.290	7.672	3,4	3,0

Aktivitet	Timer 2022	Timer 2021	Pct. 2022*	Pct. 2021*
5.3. Institutionsforskning***	138	67	0,0	0,0
5.4. Andet vedr. forskning	304	6	0,1	0,0
I alt	11.239	9.108	4,1	3,5
Timer i alt (OV)	276.635	259.745		

Tabel 6 Forskernes tidsforbrug i 2021 og 2022. Kilde: Rigsarkivets tidsregistrering.

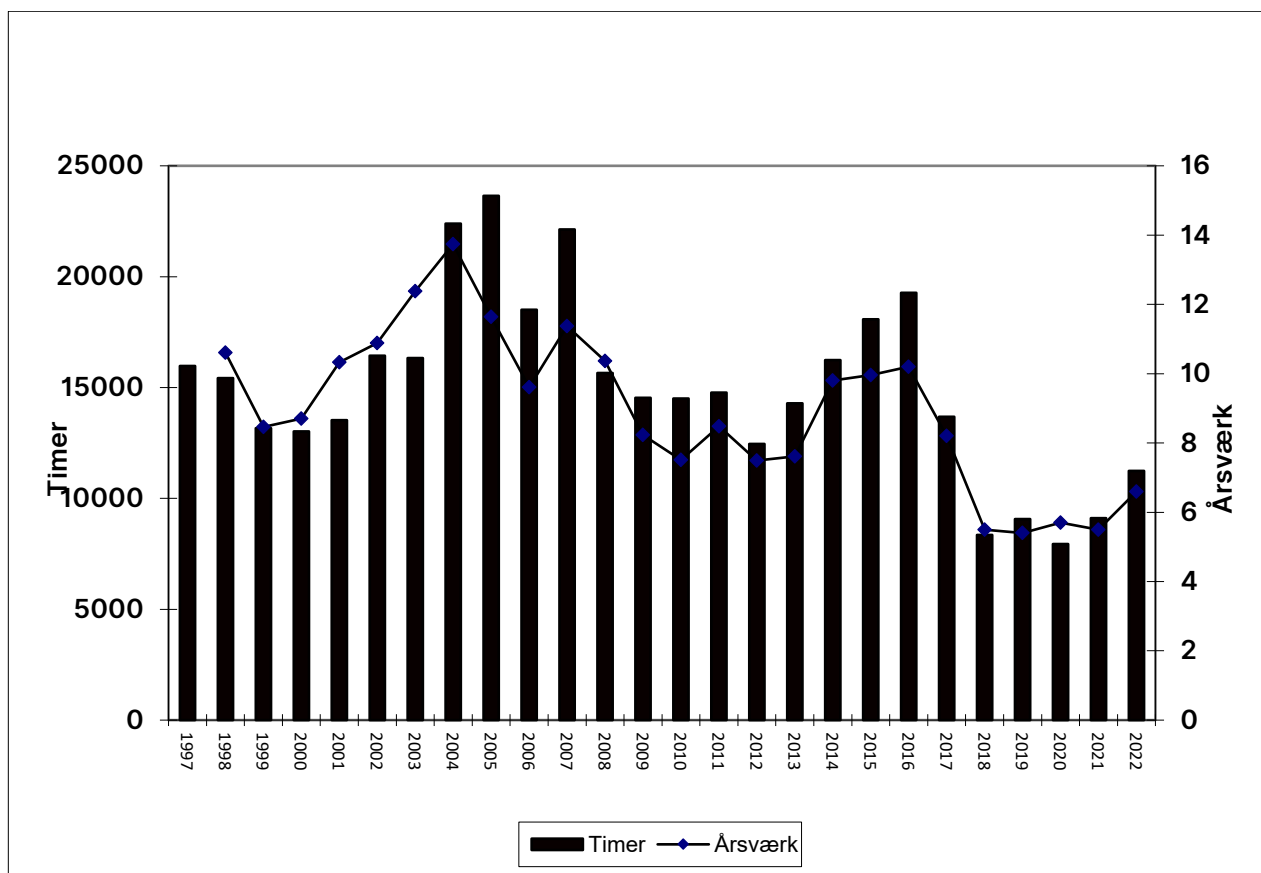
* Af det samlede tidsforbrug i Rigsarkivet

** Udført af ansatte med forskningsret- og pligt normalt i 2/7-forskningstid samt evt. opnåede fri-købsperioder.

*** Forskningsprojekter iværksat af Rigsarkivets direktion.

Det øgede antal forskningsårsværk afspejler sig i flere tidsregistrerede timer til forskningsformål. Antal normerede årsværk og det faktiske timeforbrug til forskning kan opgøres over en længere årrække. Udviklingslinjerne bliver da som vist i diagrammet nedenfor.

Årsværk og timeforbrug til forskning 1997-2022

Tabel 7 Årsværk og timeforbrug til forskning i Rigsarkivet 1997 til 2022.

Forskningstid og øvrigt arbejde

Forholdet mellem den normerede forskningstid på 2/7 af forskernes arbejdstid og de faktisk afholdte forskningstimer er udgangspunkt for et årligt regnskab over de enkelte forskeres overskud/underskud af forskningstimer. Dette regnskab skal sikre, at de normerede forskningstimer faktisk afholdes. I den udstrækning, det ikke er tilfældet, danner systemet grundlag for iværksættelse af ekstraordinær afvikling af forskningstid.

Siden udgangen af 2005 er det samlede overskud/underskud blevet opgjort med følgende resultat:

Overskud/underskud af afholdte forskningstimer i forhold til det normerede 2005-2022

År	Timer
2005	- 979 timer
2006	- 1751 timer
2007	- 2448 timer
2008	- 1596 timer
2009	- 893 timer
2010	- 1287 timer
2011	- 2094 timer
2012	- 2944 timer
2013	- 2540 timer
2014	- 1659 timer
2015	- 1192 timer
2016	- 325 timer
2017	- 139 timer
2018	- 362 timer
2019	- 142 timer
2020	- 857 timer
2021	- 597 timer
2022	- 785 timer

Tabel 8 Overskud / underskud af afholdte forskningstimer i forhold til den normerede forskningstid fra 2005 til 2022.

Udviklingen i 2022 betegner et skridt i den forkerte retning. Det skyldes især oparbejdet underskud overført fra tidligere år, mens der er nærmere balance alene for 2022 (-161 timer). Der er truffet aftaler om at overføre timerne til afvikling i 2022, således at de ikke går tabt for forskningen.

Forskernes fordeling på stillingskategori og køn ultimo 2022

Stillingskategori	Mænd	Kvinder	I alt
Forskningsleder	1	0	1
Forskningsprofessor	0	0	0
Seniorforskere	12	3	15
Forskere	2	1	3
Ph.d.-stipendiat	1	3	4
I alt	16	7	23

Tabel 9 Forskernes fordeling på stillingskategori og køn 2022.

Der er i 2022 ansat tre ph.d. stipendiater i forbindelse med forskeruddannelse uden for universiteterne.

Forskernes fordeling på alder og køn ultimo 2022

Fødselsår	Mænd	Kvinder	I alt
1950-59	4	0	4
1960-69	3	1	4
1970-79	5	3	8
1980-89	3	1	4
1990-99	1	2	3
I alt	16	7	23

Tabel 10 Forskernes fordeling på alder og køn 2022.

Kønsfordelingen må vedvarende betegnes som skæv, men ansættelsen af tre kvindelige ph.d. studerende har trukket i den rigtige retning. Et generationsskifte er indledt, således at der nu er 7 forskere født efter 1980. Med 6 forskere over 60 år vil det fortsætte i de kommende år.

Løbende forskningsprojekter 2023

Rigsarkivets enheder forkortes således:

- BRUG = Brugerservice
- DATA = Dataformidling
- ADEG = Adgang og egenaces
- INDSAM = Indsamling
- LEDSEK = Ledelsessekretariatet

Navn	Steen Andersen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Polen og Danmark - Fjender under den kolde krig

Navn	Annemarie Borregaard
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Ph.d. stipendiat, cand.soc.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Særforsorg eller sær forsorg? Den politiske og administrative historie om den danske åndssvageforsorg 1933-1980
Projekt nr. 2	Skolegang under særforsorg. Kan uddannelse, forsorg og omsorg gå i samme klasse?

Navn	Thomas Clausen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	INDSAM
Projekt nr. 1	Decentraliseringen af SU-administrationen 1995-2000

Navn	Peter Fransen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	ADEG
Projekt nr. 1	Straffelejren ved Nyborg Statsfængsel 1945-1948

Navn	Peter Fransen
Projekt nr. 2	Fangers rettigheder. En kritisk analyse af rettighedsbegrebet for fanger i de danske fængsler 1950-2025

Navn	Line Hjorth-Moritzsen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Ph.d. studerende, cand.mag.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Mapping women's work in nineteenth century Denmark – a digital history project

Navn	Henrik Knudsen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	INDSAM
Projekt nr. 1	Kryolit, konebåde og kønssygdomme. Arsuk og minedriften ved Ivigtut 1854-1940

Navn	Tyge Krogh
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, dr.phil.
Enhed	BRUG
Projekt nr. 1	Brændevinskrigen i 1776

Navn	Christian Larsen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	INDSAM
Projekt nr. 1	Da børnene tog ansvar for deres tænder
Projekt nr. 2	Karriere eller ægteskabsforberedelse? Lærerindernes indtog i den danske folkeskole, ca. 1870-1940

Navn	Amalie Olga Lyngsted
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Ph.d. stipendiat
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Jeg står ene i verden uden far og mor – En undersøgelse af betydningen af relationer for børn og unge anbragt i N. Bangs Virksomhed i perioden 1897-1922
Projekt nr. 2	Et billede siger mere end tusind ord: Fotografiet som en formidler af det gode børneliv i N. Bangs Virksomhed

Navn	Jørgen Mikkelsen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	BRUG
Projekt nr. 1	Studier i dansk byhistorie i internationalt perspektiv efter ca. 1500
Projekt nr. 2	Studier i indvandring og naturalisation efter ca. 1870
Projekt nr. 3	Studier i dansk kolonihistorie og oversøisk handelshistorie
Projekt nr. 4	Dansk topografi i tekst og kort
Projekt nr. 5	Studier i dansk sundhedsvæsen og epidemiologi siden ca. 1800

Navn	Leif Hansen Nielsen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	BRUG
Projekt nr. 1	Hverdag i Sønderjylland under besættelsen
Projekt nr. 2	Landvindingsprojekter i Sønderjylland 1920-1970

Navn	Mads Linnet Perner
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Ph.d. stipendiat, cand.mag.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Inequality in child mortality in Denmark 1812-1915: family, social status and place

Navn	Bárbara A. Revuelta-Eugercios
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker MSO, ph.d.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Link-Lives: Historical Big Data
Projekt nr. 2	Inequality in child mortality in Denmark 1812–1915: family, social status and place (vejleder for ph.d. stipendiat og evt. medforfatter til artikel)
Projekt nr. 3	Scientific Research Network on 'Historical Demography'

Navn	Asbjørn Romvig Thomsen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Link-Lives: Historical Big Data
Projekt nr. 2	Anbringelsessager før og efter digitaliseringen. Hvad betyder overgangen til IT i sagsbehandlingen for borgerens historie?
Projekt nr. 3	Arbejdstitel: Landboreformerne – set nedefra
Projekt nr. 4	Den subjektive embedsmand

Navn	Annette Østergaard Schultz
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, mag.art.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Fra tørvehus til blok P i Vestgrønland – stilstand på Østkysten?
Projekt nr. 2	Centralisering eller decentralisering i Østgrønland? Lokaliseringspolitikken i 1960'erne

Navn	Hans Schultz Hansen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Forskningsleder, seniorforsker, dr.phil.,
Enhed	LEDSEK

Navn	Hans Schultz Hansen
Projekt nr. 1	Stormfloden 1923
Projekt nr. 2	Den 9. april 1940 i Sønderjylland

Navn	Per Seesko-Tønnesen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, forsker, ph.d.
Enhed	BRUG
Projekt nr. 1	Kirke, sogn og lokale eliter

Navn	Mette Fransiska M. Seidelin
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Seniorforsker, arkivar, ph.d.
Enhed	DATA
Projekt nr. 1	Anbringelsessager før og efter digitaliseringen
Projekt nr. 2	Hvad betyder overgangen til IT i sagsbehandlingen for borgerens historie?
Projekt nr. 3	Den subjektive embedsmand

Navn	Kenn Tarbensen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, ph.d.
Enhed	BRUG
Projekt nr. 1	Poul Glindemanns finans- og ejendomssvindel 1940-1960
Projekt nr. 2	Økonomisk kriminalitet i dansk erhvervsliv 1900-1960

Navn	Niklas Thode Jensen
Stilling, placering i stillingsstruktur, akademisk grad	Arkivar, seniorforsker, Ph.d.
Enhed	INDSAM
Projekt nr. 1	Klimaet i Ministeriet: udviklingen af klimapolitik hos danske myndigheder, ca. 1972-2002

Forskning i Rigsarkivet – bibliografi 2022

Med * markeres ansatte uden for den videnskabelige stillingsstruktur.

A. Forskningspublikationer med peer review (19)

1. Dahl-Jensen, T., Jacobsen, Lif Lund, Graulund Sølund, A-S., B. Larsen, T. & Voss, P.: 100 years of paper seismograms from Denmark and Greenland, 1907-2008. I: Seismological Research Letters, 93:2(A), s. 1026-1034.
2. Due, Jeppe Klok*, Cabello Piqueras, L., Fierro, C., Lotz, J. F., Rust, P., Rommedahl, Joen*, Igel, C., Elliott, D., Pedersen, C. B., Salazar, I. & Søgaard, A.: Date Recognition in Historical Parish Records. I: ICHR 2022: Frontiers in Handwriting Recognition, 2022, s. 49-64.
3. Fransen, Peter & Smith, Peter Scharff: Shaping Nordic punishment: Penal exceptionalism and the correctional revolution af Ringe Prison in the 1970s. I: Nordic Criminal Justice in a Global Context, red. Christensen, M. J., Lohne, K. & Hörnqvist, M. Routledge 2022, s. 39-58.
4. Fransen, Peter: Ene kvinde i en syg mandeverden. Rigmor Laursen, sygeplejerske ved Straffeanstalten i Nyborg 1916-1926. I: Fængselshistorisk Selskab, 2022, s. 88-121.
5. Fransen, Peter: Et barsk livsforløb. Fængselsfangen Robert Marius Mouritzen 1896-1926. I: Fynske Årbøger, 2022, s. 98-127.
6. Hansen Nielsen, Leif: Den ekstreme sønderjyde = Der extreme Nordschleswiger: Krisebevægelser i 1920-ernes og 1930-ernes Sønderjylland = Krisebewegungen im Nordschleswig der 1920er- und 1930er-Jahre. I: Følgerne af Slesvigs deling = Die Folgen der Teilung Schleswigs -1920, red. Hering, R. & Hansen, H.S. Hamburg: Hamburg University Press 2022, s. 435-480.
7. Hansen, Hans Schultz: A Community Takes Shape: Germans in North Schleswig between the 1840s and 1914. I: In Like Snow in the Sun? The German Minority in Denmark in Historical Perspective, red. Thaler, P. Berlin/Boston: De Gruyter 2022, s. 11-46.
8. Hansen, Hans Schultz: Strategier for Sønderjyllands integration i Danmark = Strategien für die Eingliederung Nordschleswigs in Dänemark. I: Følgerne af Slesvigs deling = Die Folgen der Teilung Schleswigs -1920, red. Hering, R. & Hansen, H.S. Hamburg: Hamburg University Press 2022, s. 137-185.
9. Jacobsen, Lif Lund: Intellectually gifted but inherently fragile – society's view of female scientists as experienced by seismologist Inge Lehmann up to 1930. I: History of Geo- and Space Sciences, 13:1, s. 83-92.
10. Jensen, Niklas Thode: Røgplagen eller Den Snigende Død. Luftforurening og sundhed i København, ca. 1920-2020. I: Historisk Tidsskrift, 2022, s. 387-422.
11. Krogh, Tyge: Den skarpe eksamination. Tortur i Danmark - og dens ofre. København: Gad 2022. 352 s.
12. Larsen, Christian: Peasant amongst peasants: The role of the Scandinavian teacher as farmer in the nineteenth century. I: Schoolteachers and the Nordic Model: Comparative and Historical Perspectives, red. J.E. Larsen, B. Schulte & F.W. Thue. London/New York: Routledge, 2021 (e-bog)/2022 (hardback), s. 68-79.
13. Mikkelsen, Jørgen: "Et nyt og herligt Beviis paa den bedste Landsfaders ømme Kiærlighed til Sit Folk". Ansøgninger om indfødsret 1776-1785. I: Konge og kirke. Festskrift i anledning af Michael Bregnsbos 60-års dag, red. R. Glenhøj. Odense: Syddansk Universitetsforlag 2022, s. 159-175.
14. Mikkelsen, Jørgen: At arbejde i jern: Om slaver på Nyborg fæstning i 1700- og 1800-tallet. I: Fynske Årbøger, 2022, s. 58-75.

15. Pedersen, Lars & Clausen, Thomas: Kvalitetssikring af universitetsuddannelserne – lange linjer og perspektiver. I: Samfundsøkonomen, 2022:3, s. 82-92.
16. Perner, Mads Linnet, Mortensen, A., Castenbrandt, H., Løkke, A. & Revuelta-Eugercios, Barbara: Gendered mortality of children and adolescents in nineteenth-century Denmark. Exploring patterns of sex ratios and mortality rates: Exploring patterns of sex ratios and mortality rates. I: History of the Family, 27:4, s. 1-23.
17. Perner, Mads Linnet: Krigsramte bønder. Den demografiske udvikling i et sønderjysk sogn 1620-60. I: Historisk Tidsskrift, 2022, s. 281-308.
18. Rasmussen, C. Porskrog & Hansen, Hans Schultz: Sønderjylland - en særlig historie. Aabenraa: Historisk Samfund for Sønderjylland 2022. 208 s.
19. Seidelin, Mette: Husspektakler og vold mod kvinder 1945-1970. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag 2022. 400 s.

B. Forskningspublikationer uden peer review (7)

1. Hansen, Hans Schultz & Henningsen, L.N.: Sans for sønderjysk historie. Historisk Samfund for Sønderjylland gennem 100 år. Aabenraa: Historisk Samfund for Sønderjylland 2022. 190 s.
2. Hansen, Hans Schultz: Die "Spatenschlacht" in Hadersleben am 8. Dezember 1940: I: Wortmeldungen zur Zeit- und Regionalgeschichte. Festschrift für Uwe Danker, red. Bohn, R. & Weber, J. Husum: Husum Druck- und Verlagsgesellschaft 2002, s. 257-267.
3. Larsen, Christian, Hjermitsev, H. H. & Haue, H.: Indledning: Grundtvig og skolen. I: Uddannelseshistorie, 2022, s. 7-21.
4. Larsen, Christian: Dansk uddannelseshistorisk årsbibliografi 2021. I: Uddannelseshistorie, 2022, s. 261-269.
5. Mikkelsen, Jørgen: Nye danske statsborgere og deres sager. Om lovgivning, administrativ praksis og arkivalier vedrørende indfødsret ca. 1850-1950. I: Personalhistorisk Tidsskrift, 2022, s. 146-172.
6. Schultz, Annette Østergaard: Tvangsfjernet? Fattigvæsen, familieliv og forsørgelse på Røddingegnen ca. 1830-1880. I: Fra Viborg-Egnen, 2022, s. 109-132.
7. Svenningsen, S.R., Perner, Mads Linnet, Levin, G. & Groom, G.B.: Investigating land area categories in large-scale historical topographic maps in relation to analysing land use and land cover changes. I: e-Perimetron, 17:2, s. 71-85.

C. Formidlingspublikationer (16)

1. Andersen, Ronny Skov*: Udsmykningerne i Grundlovsnichene. I: Den onde maler og demokratiet - Rasmus Larsens værk i Vandrehallen på Christiansborg København: Folketinget 2022, s. 81-84.
2. Clausen, Thomas: Offentlig uddannelsesstøtte i Danmark, 1952-. Danmarkshistorien.dk.
3. Hansen Nielsen, Leif: Aabenraa under vand! I: Historier fra bybakken. Arskrift for Aabenraa Byhistoriske Forening, 16, s. 54-69.
4. Hansen, Hans Schultz & Henningsen, L.N.: Sans for sønderjysk historie - Historisk Samfund for Sønderjylland 1922-2022. I: Sønderjyske Årbøger, 2022, s. 132-150.
5. Hansen, Hans Schultz: Historisk Samfund på byvandring i Tønder. I: Sønderjysk Månedsskrift, 2022, s. 328.
6. Hansen, Hans Schultz: Sans for sønderjysk historie - Historisk Samfund for Sønderjylland gennem 100 år - og i fremtiden. I: Sønderjysk Månedsskrift, 2022, s. 295-300.

7. Jensen, Niklas Thode & Winther, N.: S11E2: Hverdagen på en plantage i det tidligere Dansk Vestindien. Podimo.
8. Mikkelsen, Jørgen & Tarbensen: Arkivgutterne fortæller. 50 udvalgte historier fra Rigsarkivet. Aarhus: Turbine 2022. 238 s.
9. Mikkelsen, Jørgen: Købstæderne. I: Trap Danmark: Danmark - natur og landskab. 6 udg. København: Trap Danmark, Bind 1 s. 196-200.
10. Mikkelsen, Jørgen: Nykøbing F's historie. I: Trap Danmark: Vordingborg, Lolland, Guldborgsund. 6 udg. København: Trap Danmark 2022, Bind 25 s. 269-272.
11. Mikkelsen, Jørgen: Nysteds historie. I: Trap Danmark: Vordingborg, Lolland, Guldborgsund. 6 udg. København: Trap Danmark 2022, Bind 25 s. 283-284.
12. Mikkelsen, Jørgen: Præstøs historie. I: Trap Danmark: Vordingborg, Lolland, Guldborgsund. 6 udg. København: Trap Danmark 2022, Bind 25 s. 62-63.
13. Mikkelsen, Jørgen: Rentekammersamlingen. En værdifuld samling af kort og tegninger i Rigsarkivet. I: Journalen, 2022, 3, s. 3-8.
14. Mikkelsen, Jørgen: Sakskøbings historie. I: Trap Danmark: Vordingborg, Lolland, Guldborgsund. 6 udg. København: Trap Danmark 2022, Bind 25 s. 274-276.
15. Mikkelsen, Jørgen: Stubbekøbings historie. I: Trap Danmark: Vordingborg, Lolland, Guldborgsund. 6 udg. København: Trap Danmark, Bind 25 s. 282-283.
16. Seesko-Tønnesen, Per: Præceptoren på renæssancens adelige uddannelsesrejser. Auning: Dansk Center for Herregårdsforskning. 3 s.

D. Bidrag til udredninger og rapporter om arkivforhold m.v. (1)

1. Petersen, K., Seidelin, Mette, Smed, S., Duedahl, P. & Borregaard, Annemarie: Historisk udredning vedr. børn, unge og voksne anbragt i særforborgens institutioner 1933-1980. Svendborg: Svendborg Museum 2022. 460 s.

E. Deltagelse i videnskabelige kongresser og seminarer med paper (27)

1. Andersen, Steen: "Danish gathering of signal intelligence in relation to the GDR and Poland in the summer of 1968". Mecklenburg-Vorpommern im Kalten Krieg. Rostock, Tyskland.
2. Andersen, Steen: "Hvordan bliver Rigsarkivet myndighedernes arkiv?" Nordiske Arkivdage, Stockholm, Sverige.
3. Andersen, Steen: "The Value of Metadata in a Reuse Process – Providing data for 'Early Retirement'". Digitization and the Future of Archives – Digital Archives, Big Data and Memory, København.
4. Borregaard, Annemarie & Seidelin, Mette: "Arkivernes rolle i opgør med fortiden - om historisk udredningsarbejde". Nordiske Arkivdage, Stockholm, Sverige.
5. Due, Jeppe Klok*: "Det danske Multigenerationsregister". Temadag for Registerforskning, København
6. Due, Jeppe Klok*: "Multigenerationsregisteret". Nordiske Arkivdage, Stockholm, Sverige.
7. Hansen, Hans Schultz: "Polizei-Akten aus Nordschleswig". Minderheiten im Fadenkreuz der Nachrichtendienste". Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, Flensborg, Tyskland.
8. Hansen, Hans Schultz: "Slesvigsk identitet i spil mellem danskere og slesvig-holstenere i 1840'erne". Dansk Historikerdag, Odense

9. Knudsen, Henrik: "Resources and restrictions: Ivittuut, Arsuk and its long lockdown 1882-1931". 10th Tensions of Europe Conference: 'Technology, Environment and Resources', Aarhus
10. Krogh, Tyge: "Tortur i Danmark 1772.1837". Dansk Historikerdag, Odense
11. Krogh, Tyge: "Inkvisitionskommissionen, tvang med tortur". Rights and Wrongs in the 18th Century - 3rd Nordic 18th Century Conference, København.
12. Larsen, Christian & Vedel-Troelsen, Birgitte*: "Securing Our Digital Memory – Or the Entangled Work Of Long-Term Preservation Of Digital Records". ICA Rome 2022, Rom, Italien.
13. Larsen, Christian: "Pedagogical Journeys or Pleasure Trips? Danish Schoolteachers' Educational Journeys, 1898-1932". 30. nordiske historikermøde, Göteborg, Sverige.
14. Larsen, Christian: "Tal som styringsredskab - numeriske data og skolesystemets udbygning i 1960'erne og 1970'erne". 8. nordiske uddannelseshistoriske konference, Aalborg.
15. Levin, G., Groom, G. B., Svenningsen, S. R. & Perner, Mads Linnet: "Can we compare 19th century topographical and modern geodata when assessing land dynamics? – Reflections on a Danish case study". IALE 2022 (online)
16. Levin, G., Groom, G. B., Svenningsen, S. R. & Perner, Mads Linnet: "Key techniques applied in delivering machine-readable geodata from a scanned set of late 1800s Danish historic maps". IALE 2022 (online)
17. Levin, G., Groom, G. B., Svenningsen, S. R. & Perner, Mads Linnet: "Land area categories in large-scale historical topographic maps in relation to analysing land use and land cover changes". IALE 2022 (online)
18. Mikkelsen, Jørgen: "Byhistorie". Dansk Historikermøde. Odense.
19. Mikkelsen, Jørgen: "Den nye Københavns historie". Seminar om Københavns historie, København
20. Perner, Mads Linnet: "Mapping populations past: The challenges of fitting Denmark's 19th century censuses to a map". Mapping the Past, Bergen, Norge.
21. Perner, Mads Linnet: "Re-using digital archival collections (as big data) for research at the Danish National Archives". Big Data, Digital Archives and Memory, København
22. Perner, Mads Linnet: "Social class and early-life mortality. Evidence from late 19th-century Denmark". European Society for Historical Demography conference, Madrid, Spanien.
23. Rasmussen, Michael Dupont*: "Pesten i Slesvig-Holsten omkring år 1600", Land og By i Middelalderen.
24. Revuelta-Eugercios, Barbara, Mathiesen, Nicolai Rask*, Robinson, Olivia*, Thomsen, Asbjørn Romvig, "Experimenting with methods of creating linked data with Danish sources: creating training data and testing automatic methods". 4th Conference of the European Society of Historical Demography, Madrid, Spanien.
25. Seesko-Tønnesen, Per: "Adelige dannelsesrejser 1580-1660 – set gennem rejseinstrukser". Dies Medievalis - den danske middelalderdag, Nyborg.
26. Thomsen, Asbjørn Romvig, Mathiesen, Nicolai Rask*, Robinson, Olivia, Revuelta-Eugercios, Barbara, "The price of staying. Inter-generational social mobility and family changes in rural Denmark, 1845- 1901". 4th Conference of the European Society of Historical Demography, Madrid, Spanien.
27. Thomsen, Asbjørn Romvig: "Link-Lives. Historiske big data fra arkivernes samlinger til offentligheden og forskningen". Nordiske Arkivdage, Stockholm, Sverige.

E. Redaktion af tidsskrifter m.v.

Tidsskrifter udgivet af Rigsarkivet

- Erhvervshistorisk Årbog: Kenn Tarbensen

Andre historiske tidsskrifter og skriftrækker

- Skrifter udgivet af Historisk Samfund for Sønderjylland: Hans Schultz Hansen
- Slægtsforskeren: Michael Dupont*
- Teknologihistorie.dk: Kenn Tarbensen
- Temp: Mads Linnet Perner (gæsteredaktør)
- Uddannelseshistorie: Christian Larsen

F. Rigsarkivets forskningsrettede publikationer

Generelt

[Forskningen i Rigsarkivet. Årsberetning for 2021](#). 38 s.

Find denne og tidligere års [forskningsårsberetninger på Rigsarkivets hjemmeside](#).

Erhvervshistorisk Årbog

[Erhvervshistorisk Årbog er tilgængelig på \[tidsskrift.dk/eea\]\(http://tidsskrift.dk/eea\)](#).

Erhvervshistorisk Årbog, 71:1 (2022), red. Kenn Tarbensen, 130 s.

Indhold: Ole Jeppesen: Møllefriheden – om danske kornmøllers tilpasningsstrategier under liberaliseringen i 1800-tallet; David Lynge Hein: Innovativ elektriker i automatiseringens barndom – Berthel Andersens styringer på Grundfos 1956-1972; Mikael Randrup Byrialsen, Robert Ayreton Bailey Smith, Finn Olesen: Sektorbalancer i Danmark i et historisk perspektiv 1950-2020.

Erhvervshistorisk Årbog, 71:2 (2022), red. Kenn Tarbensen, 76 s.

Indhold: Jens Frederik Hansen: Lovgivning i krigens skygge – dansk boligregulering fra 1939 til 1945; Kasper Thissenius Haunstrup Rathjen: Det 20. århundredes »Dannevirke« – naturgassens rolle som ombejlet og udskældt naturretlig ressource 1968-2022; Finn Olesen: Efter den store recession og Covid-19: tid til at revurdere mainstream makro? – DSGE-modeller og det heterodokse alternativ.

G. Medlemskab af bestyrelser af videnskabelige foreninger og videnskabelige udvalg, råd, styregrupper og bedømmelsesudvalg

- Dansk Komité for Byhistorie (Jørgen Mikkelsen)
- Den Danske Historiske Forening (Mette Seidelin)
- Fængselshistorisk Selskab (Peter Fransen)
- Kulturministeriets Forskningsudvalg (Mette Seidelin)
- Rigsarkivets forskningskoordinationsgruppe (Hans Schultz Hansen, Asbjørn Thomsen, Jørgen Mikkelsen, Christian Larsen, Peter Fransen)
- Rigsarkivets rådgivende forskningsudvalg (Hans Schultz Hansen, Niklas Thode Jensen og Peter Fransen)
- Historisk Samfund for Sønderjylland (Hans Schultz Hansen)
- Rådgivende forskningsudvalg for Forskningsafdelingen ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig (Hans Schultz Hansen)
- Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie (Christian Larsen)
- Styregruppe for Aarhus Universitetsforlags projekt "100 bøger om 100 begivenheder i Danmarks historie" (Hans Schultz Hansen)
- Wissenschaftliche Beratung ved Forschungsstelle für regionale Zeitgeschichte und Public History, Slesvig (Hans Schultz Hansen)

Rigsarkivets forskningskoordinationsgruppe

- Martin Bork, enhedschef, LEDSEK (formand)
- Hans Schultz Hansen, forskningsleder, LEDSEK (sekretær)
- Anne Bækgaard, enhedschef, ADEG
- Peter Fransen, seniorforsker, ADEG
- Allan Vestergaard, enhedschef, BRUG
- Jørgen Mikkelsen, seniorforsker, BRUG
- Jan Dalsten Sørensen, enhedschef, DATA
- Asbjørn R. Thomsen, seniorforsker, DATA
- Mette Hall-Andersen, enhedschef, INDSAM
- Christian Larsen, seniorforsker, INDSAM

Rigsarkivets rådgivende forskningsudvalg

- Nils Arne Sørensen, Syddansk Universitet (formand)
- Iben Fonnesberg-Schmidt, Aalborg Universitet
- Helle Strandgaard Jensen, Aarhus Universitet
- Niklas Thode Jensen, Rigsarkivet København
- Peter Fransen, Rigsarkivet København
- Anne-Sofie Jensen, rigsarkivar, observatør for Rigsarkivets direktion (til 1. oktober)
- Hans Schultz Hansen, forskningsleder (sekretær)

